

ماموریت "۱۲ منطقه آزاد" در ارتباط با کشورهای همسایه

علاوه بر تعیین ماموریت برای مناطق آزاد موجود نظیر ماکو، ارس، انزلی، چابهار و اروند در ارتباط با کشورهای همسایه، ماموریت‌های مختلفی نیز برای مناطق آزاد جدیدی نظیر اردبیل، اینچه‌برون، سیستان، بوشهر، مهران و بانه-مریوان که قرار بر ایجاد آن‌ها طی سال ۱۳۹۷ است، در نظر گرفته‌اند.

به گزارش آران نیوز به نقل از ایسنا، مطابق ماده (۳) و تبصره یک ذیل آن و همچنین بند (۷) ماده (۴) آئین نامه چگونگی ایجاد مناطق آزاد، وجود اراضی مناسب جهت تأسیس منطقه یکی از مهم‌ترین پیش‌نیازهای این مناطق است. ضمن این که جانمایی محدوده منطقه باید به نحوی صورت گیرد که از شرایط طبیعی، قابلیت‌ها و امکانات بالقوه و بالفعل مورد نیاز برای تحقق اهداف تأسیس منطقه آزاد برخوردار باشد.

از طرفی حداقل میزان مساحت مورد نیاز مناطق با توجه به طرح توجیهی و برنامه‌های توسعه اقتصادی و کسب و کارهای محوری مزیت‌گیرنده از مزیت‌های جغرافیایی اقتصادی محل استقرار این مناطق تعیین می‌شود و لازم است حداقل ۷۰ درصد اراضی محدوده پیشنهادی بدون معارض باشد.

تصمیم دولت بر ایجاد مناطق آزاد در جوار کشورهای همسایه در راستای تقویت و بهبود روابط اقتصادی و اجتماعی بین جمهوری اسلامی ایران و این کشورها بوده، به نحوی که برای تعامل موثر با هر کشور حداقل یک منطقه آزاد داشته باشیم.

چهاردهم تیرماه سال ۱۳۹۵ بود که رئیس جمهوری، لایحه ایجاد هفت منطقه آزاد تجاری-صنعتی و ۱۲ منطقه ویژه اقتصادی را طی تشریفات قانونی به مجلس شورای اسلامی تبدیل کرد. پس از آن نیز دولت یک لایحه جدید در خصوص ایجاد منطقه آزاد قصر شیرین را به مجلس شورای اسلامی برد تا ایجاد این مناطق جدید در دستور کار کمیسیون اقتصادی قرار گیرد.

براساس این لایحه به دولت اجازه داده می‌شود در استان‌های گلستان (اینچه برون)، ایلام (مهران)، اردبیل (اردبیل)، سیستان و بلوچستان (سیستان)، کردستان (بانه، مریوان)، هرمزگان (جاسک)، بوشهر (بوشهر)، منطقه آزاد تجاری، صنعتی را در محدوده‌هایی که به تصویب هیئت وزیران می‌رسد، ایجاد کند. در حال حاضر نیز هفت منطقه آزاد تجاری و صنعتی کیش، قشم، ماکو، ارس، انزلی، چابهار و اروند وجود دارد.

ماموریت مناطق آزاد در ارتباط با کشورهای همسایه

ماموریت ماکو در ارتباط با کشورهای همسایه ارتباط فعال با کشور ترکیه و اتحادیه اروپا، ماموریت ارس ارتباط با جمهوری آذربایجان و کشورهای قفقاز و روسیه، ماموریت انزلی ارتباط با کشورهای حوزه دریای خزر، ماموریت اروندارتباط با جنوب کشور عراق و دسترسی به حوزه دریای مدیترانه، ماموریت اردبیل ارتباط با جمهوری آذربایجان و کشورهای بالادست با توجه به راه دسترسی و ماموریت اینچه برون ارتباط با کشورهای آسیای میانه به خصوص استفاده از معادن قزاقستان طبق تفاهم نامه وزارت صنعت، معدن، تجارت با این کشور تعریف شده است.

همچنین ماموریت منطقه آزاد سیستان ارتباط با افغانستان و ایفای نقش در محور شرق با استفاده از ظرفیت‌های چابهار و مناطق ویژه اقتصادی دوغارون، بیرجند و سرخس، ماموریت چابهار نقطه آغازین محور شرق و اتصال اقتصادی کشورهای حوزه شرق و جنوب آسیا و نیز، شرق آفریقا با کشورهای آسیای مرکزی و از طریق بندر امیرآباد با کشورهای حوزه دریای خزر، ماموریت بوشهر ارتباط با قطر و سایر کشورهای حوزه خلیج فارس، ماموریت مهرانارتباط با مرکز عراق، ماموریت قصرشیرین ارتباط با اقلیم کردستان و نیز حوزه دولت مرکزی عراق و ماموریت بانه مریوان ارتباط با اقلیم کردستان در نظر گرفته شده است.

اهداف راهبردی مناطق آزاد تجاری-صنعتی کشور

کمک به تأمین رشد پویا و بهبود شاخص‌های مقاومت اقتصادی و دستیابی به اهداف سند چشم‌انداز ۲۰ ساله کشور شاخص‌های کلیدی عملکرد، رشد تولید ناخالص داخلی مناطق، رشد سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، رشد اشتغال، میزان درآمد و منابع تولیدی سازمان‌های مناطق، سهم مناطق از تولید ناخالص داخلی کشور، سهم مناطق از تجارت خارجی، کمک به تنوع بخشی پیوندهای اقتصادی کشور با اقتصادهای منطقه‌ای و بین‌المللی به ویژه با کشورهای منطقه و همسایگان، سهم مستقیم از تجارت بین‌المللی کشور (واردات و صادرات)، میزان جذب سرمایه‌گذاری از سایر کشورها کمک به توسعه و تسریع عمران و آبادانی منطقه‌ای و توانمندسازی فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع محلیاز جمله اهداف راهبردی مناطق آزاد تجاری-صنعتی کشور هستند.

وضعیت امور زیربنایی (آب، برق، گاز) زیرساخت‌های حمل و نقل و ارتباطات، نرخ باسواد، وضعیت مراکز فرهنگی و دینی، تعداد مدارس، تعداد مراکز بهداشتی و درمانی، نرخ بیکاری جامعه محلی بنایی، دسترسی مستقیم به جمهوری آذربایجان و سایر جمهوری‌های آسیای میانه و قفقاز به دنبال جلب و جذب سرمایه‌گذاری‌های داخلی و خارجی از کشورهای مذکور و سایر بازارهای سرمایه فرصت و تبدیل به مرکز تولید، پردازش و صادرات کالاها و محصولات مورد نیاز منطقه است.

راهبردهای اولیه

گسترش و تسهیل تولید کالا و خدمات در کسب و کارهای محوری و مزیت‌های نسبی مناطق و جلب و جذب سرمایه‌گذاری داخلی و خارجی، گسترش صادرات کالا و خدمات و حضور فعال در بازارهای منطقه‌ای و جهانی-کمک به انتقال فناوری‌های پیشرفته به بخش‌های مختلف اقتصادی کشور و تقویت اقتصاد دانش‌بنیان، تسهیل و تسریع در تأمین نیازها و کالاهای ضروری و راهبردی کشور، تسهیل و کمک به تأمین منابع مالی از خارج از طریق توسعه بازارهای پول و سرمایه در مناطق، بهبود محیط کسب و کار حاکم بر مناطق از طریق ارتقای شفافیت پیشگیری و مقابله با فساد اداری، مالی و اقتصادی، اصلاح، ساده‌سازی و بهبود فرایندها و مقررات و ارتقای خدمات عمومی سازمان‌های مناطق و تقویت پنجره واحد، توسعه زیرساخت‌های مربوط به کسب و کارهای محوری مناطق سایت‌ها، دسترسی‌ها، امور زیربنایی، حمل و نقل و ارتباطات و تقویت سرمایه‌انسانی و ایجاد اشتغال مولد و کمک به کاهش بیکاری در سطوح منطقه‌ای و ملی از راهبردهای اولیه مناطق آزاد تجاری هستند.

بخش دوم راهبردها

تعریف فرصت‌های سرمایه‌گذاری متناسب با نیازها و تقاضاهای بازارها و منابع مزیت‌دار کشورهای منطقه و همسایه برای تولید کالا و خدمات در چرخه و زنجیره ارزش و زنجیره تولید منطقه‌ای، جلب و جذب سرمایه‌گذاران بین‌المللی و منطقه‌ای برای فعالیت در مناطق آزاد، تسهیل و تشویق صادرات کالا و خدمات به بازارهای جهانی و کشورهای منطقه و همسایه، مشارکت با فعالان اقتصادی در کشورهای منطقه و همسایه برای بازاریابی و بازاریابی منطقه آزاد فراهم آوردن بستر حضور، فعالیت، بازدید و سفر آسان اتباع خارجی به ویژه کشورهای منطقه و همسایه مناطق آزاد بخش دوم راهبردهای مرتبط با مناطق آزاد هستند.

سومین گروه از راهبردهای مناطق آزاد تجاری-صنعتی

توسعه مناطق آزاد در چارچوب طرح‌های راهبردی و جامع توسعه هدفمند امور زیربنایی (آب، برق، گاز و ...) مناطق آزاد، توسعه هدفمند زیرساخت‌های حمل و نقل مناطق در هم افزایی با شبکه‌های ملی، منطقه‌ای و بین‌المللی، توسعه هدفمند زیرساخت‌های ارتباطی و اطلاعاتی مناطق آزاد، توسعه مراکز آموزشی فنی حرفه‌ای، مهارتی کارآمد در سطوح مختلف مبتنی بر نیازها و تقاضای کسب و کارهای محوری مناطق آزاد، توسعه مراکز خدمات بهداشتی و درمانی متناسب با نیاز جامعه محلی و فعالان اقتصادی و بازدید کنندگان

از مناطق آزاد، توسعه ظرفیت ها، قابلیت ها و استعدادهای فرهنگی اجتماعی و اقتصادی جوامع محلی و ساماندهی آنها در جهت تولید ارزش، ارتقای فرهنگی و اجتماعی جوامع محلی و جلب مشارکت حداکثری ایشان در توسعه منطقه آزاد و ترغیب و تشویق اشتغال نیروی کار محلی ماهر در کسب و کارها و صنایع ایجاد شده در مناطق آزاد سومین گروه از راهبردهای تعیین شده هستند.

برونگرایی و تعامل با اقتصاد جهانی و منطقه بهره مندی از منابع و فرصتهای اقتصاد جهانی در جهت افزایش بهره وری، دسترسی به تکنولوژی و بهبود در قواعد اداره‌ی اقتصادی و برونگرایی مبتنی بر افزایش صادرات غیر نفتی با ارزش افزوده بالا و نه برونگرایی وارداتی با تمرکز بر افزایش فروش نفت و افزایش واردات مبتنی بر آن طراحی چارچوبی با ثبات و تعریف شده برای بهره‌برداری از منابع بین‌المللی، برونگرایی و تعامل با جهان برای جذب منابع و دسترسی به بازارهای جدید و نقش آفرینی قابل توجه در سطح اقتصاد جهانی و منطقه‌ای از جمله اهداف ایجاد مناطق آزاد تجاری و صنعتی است.

این برونگرایی و تعامل با اقتصاد جهانی و منطقه ترسیم نقشه تعامل با کشورهای مختلف و انتخاب شرکای تجاری پایدار، اصلاح سیاست های تجاری و تسهیل تجارت، حضور در زنجیره ارزش تولید جهانی و جذب سرمایه‌گذاری خارجی با محوریت صرفه‌جویی انرژی جغرافیایی برونگرایی با محوریت مشارکت در زنجیره تولید صادرات اگر از طریق همکاری با بنگاه داری بزرگ کشورهای چین، هند، ژاپن و اندونزی و کشورهای منتخب اروپایی و برونگرایی منطقه‌ای است که موجب ارتقا و رفاه مطلوب استان‌های مرزی کشور می‌شود.